PAOLO MENGOZZI
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2007. március 15. [1]

I – Bevezetés

1. Az Elsőfokú Bíróság T-72/04. sz., Hosman-Chevalier kontra Bizottság ügyben 2005. szeptember 13-án hozott ítéletével [2] (a továbbiakban: megtámadott ítélet), részben helyt adva a Sonja Hosman-Chevalier által indított keresetnek, megsemmisítette a 2003. április 8-i és október 29-i határozatokat, amelyekkel az Európai Közösségek Bizottsága megtagadta a felperestől az Európai Közösségek tisztviselői személyzeti szabályzatának a tényállás megvalósulása idején hatályos változata (a továbbiakban: személyzeti szabályzat) VII. melléklete 4. cikke (1) bekezdésének a) pontja és 5. cikke (1) bekezdésének első albekezdése szerinti külföldi munkavégzési támogatást és a beilleszkedési támogatást.

2. Jelen ügyben a Bíróságnak a Bizottság által a fenti ítélet ellen benyújtott fellebbezés tárgyában kell határoznia.

II – A vonatkozó jogszabályi háttér

3. A személyzeti szabályzat 69. cikkének értelmében a külföldi munkavégzési támogatás azon alapilletmény, háztartási támogatás és eltartott gyermek után nyújtott támogatás összegének 16%-ával egyenlő, amelyre a tisztviselő jogosult.

4. A személyzeti szabályzat VII. melléklete 4. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében e támogatást folyósítani kell:

„a) az olyan tisztviselő részére:

— aki nem állampolgára, és soha nem is volt állampolgára annak az államnak, amelynek a területén alkalmazási helye található, és

1 – Eredeti nyelv: olasz.
2 – EBHT 2005., II-3265. o.

— aki a szolgálatba lépése időpontja előtt hat hónappal lezáruló ötéves időszakban nem rendelkezett lakóhellyel, illetve nem folytatott főfoglalkozásként végzett tevékenységet azon állam európai területén. E rendelkezés alkalmazásában egy másik állam, vagy egy nemzetközi szervezet részére végzett tevékenységből származó körülményeket nem kell figyelembe venni."

III – Tényállás

5. Az Elsőfokú Bíróság által rekonstruált tényállási elemek alapján az osztrák állampolgárságú Sonja Hosman-Chevalier (a továbbiakban: a fellebbezési eljárásban ellenérdekű fél) 1995. május 14-ig Ausztriában tanult és dolgozott. 1995. május 15. és 1996. március 17. között Belgiumban dolgozott a Verbindungsbüro des Landes Tyrol, Tirol tartomány brüsszeli irodájában.

6. 1996. március 18. és 2002. november 15. között Sonja Hosman-Chevalier az Osztrák Köztársaság Európai Unió melletti állandó brüsszeli képviseletének állományába tartozott (a továbbiakban: az Osztrák Köztársaság állandó képviselete, illetve állandó képviselet). Ebben az időszakban először a Verbindungstelle der Bundesländer (a továbbiakban: VB), a tartományi összekötő iroda, majd az Österreichischer Gewerkschaftsbund (a továbbiakban: OGB), az osztrák szakszervezeti szövetség javára fejtett ki tevékenységet.

7. 2002. november 16-án Sonja Hosman-Chevalier tisztviselőként a Bizottság szolgálatába lépett. A külföldi munkavégzési támogatás nyújtásakor figyelembe veendő, a személyzeti szabályzat VII. melléklete 4. cikke (1) bekezdése a) pontjának második francia bekezdésében szereplő ötéves időszak, az ún. referencia-időszak 1997. május 16. és 2002. május 15. közé esett.

8. 2003. április 8-i feljegyzésében a Bizottság Igazgatási és Személyzeti Főigazgatósága arról tájékoztatta Sonja Hosman-Chevalier-t, hogy külföldi munkavégzési támogatásra nem jogosult, mert e támogatás nyújtásának feltételei nem teljesülnek.

2003. október 29-i határozatával a kinevezésre jogosult hatóság elutasította Sonja Hosman-Chevalier-nek a 2003. április 8-i feljegyzésben foglalt határozat ellen benyújtott panaszát. Az elutasítás indoka az volt, hogy az általa a referencia-időszakban Brüsszelben végzett szakmai tevékenység nem minősül a személyzeti szabályzat VII. melléklete 4. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerinti „másik állam részére végzett tevékenységnek".

IV – Az Elsőfokú Bíróság előtti eljárás és a megtámadott ítélet

9. Az Elsőfokú Bíróság hivatalához 2004. február 20-án benyújtott keresetlevelével Sonja Hosman-Chevalier keresetet indított a panaszt elutasító, 2003. október 29-i határozat megsemmisítése és a Bizottság költségekben való marasztalása céljából.

10. A 2005. szeptember 13-i ítélettel az Elsőfokú Bíróság a keresetet részben alaposnak mondta ki, és megsemmisítette a megtámadott határozatot, valamint – mivel a kereseti kérelmeket úgy kellett tekinteni, hogy azok ez utóbbi határozat megsemmisítésére is irányulnak – a 2003. április 8-i határozatot. [3]

11. Ítéletében az Elsőfokú Bíróság a személyzeti szabályzat VII. melléklete 4. cikke (1) bekezdése a) pontjának megsértésére vonatkozó második jogalapra hivatkozott, [4] és érvelésének főbb pontjai az alábbiak voltak.

12. Elöljáróban, miután emlékeztetett a személyzeti szabályzat VII. melléklete 4. cikke (1) bekezdése a) pontjának szabályozási céljára, [5] az Elsőfokú Bíróság kimondta, hogy az „államnak" az említett rendelkezés második francia bekezdésének második mondata alkalmazásában meghatározott fogalma „csupán az államot mint jogalanyt és a nemzetközi jog egységes alanyát, valamint kormányzati szerveit öleli fel". [6]

13. Az Elsőfokú Bíróság ezt követően rátért annak vizsgálatára, hogy a Sonja Hosman-Chevalier által a referencia-időszakban az állandó képviseletnél végzett tevékenység a fent említett rendelkezés értelmében állam részére végzett tevékenységnek minősül-e.

14. A megtámadott ítélet 30. pontjában az Elsőfokú Bíróság kijelentette, hogy „[n]em vitás, hogy az olyan szervezetek, mint egy tagállamnak az Európai Unió melletti állandó képviselete vagy egy állam nagykövetsége részére végzett tevékenység a személyzeti szabályzat VII. mellékletének 4. cikke [(1) bekezdése a) pontjának] értelmében állam részére végzett tevékenységnek minősül".

15. A megtámadott ítélet 31–36. pontjában az Elsőfokú Bíróság az ügy különböző iratai alapján megállapította, hogy Sonja Hosman-Chevalier a teljes referencia-időszakban az Osztrák Köztársaság állandó képviselete sze-

3 – A megtámadott ítélet rendelkező részének 1. pontja.

4 – Az Elsőfokú Bíróság feleslegesnek vélte, hogy a felperes által előadott másik két jogalap tárgyában határozzon, melyek a tényállás értékelésének hibáján, illetve az egyenlő bánásmód elvének megsértésén alapultak.

5 – A megtámadott ítélet 27–28. pontja.

6 – A megtámadott ítélet 29. pontja.

mélyi állományának tagjaként dolgozott, az Osztrák Köztársaság állandó képviselőjének hivatali alárendeltségébe tartozott, és jogállása az ezen említett képviseletre beosztott többi tisztviselőével azonos volt. Ezen tényelemek alapján az Elsőfokú Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a Sonja Hosman-Chevalier által az Osztrák Köztársaság állandó képviselete részére a teljes referencia-időszakban végzett tevékenységet ezen állam részére végzett tevékenységnek kell minősíteni.

16. A megtámadott ítélet 37–41. pontjában az Elsőfokú Bíróság elutasította a Bizottság által a fentiek ellenében kifejtett érveket, melyek azon megállapításon alapultak, mely szerint az állandó képviseleten belül Sonja Hosman-Chevalier olyan szervezetek számára dolgozott, amelyek feladata az állami érdekektől eltérő érdekek védelme. Az Elsőfokú Bíróság azzal érvelt különösen, hogy a közösségi jog egységes alkalmazásának és az egyenlőség elvének követelményeivel ellentétes egy tagállam belső jogára történő hivatkozás valamely közösségi rendelkezés értelmezése céljából, kivéve ha ez a rendelkezés kifejezetten rendelkezik erről a hivatkozásról, vagy ha a közösségi rendelkezés autonóm értelmezése nem lehetséges. Jelen ügyben az Elsőfokú Bíróság álláspontja szerint ez a hivatkozás nem volt szükséges, mert vitathatatlan, hogy valamely tagállam Európai Unió melletti állandó képviselete a személyzeti szabályzat VII. melléklete 4. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerinti állami szervnek minősül. [7]

17. A megtámadott ítélet 42. pontjában az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy „avégett, hogy valamely személy teljes mértékben a személyzeti szabályzat VII. melléklete 4. cikke (1) bekezdésének a) pontjában szereplő kivétel alá essék, elegendő, hogy szakmai tevékenységét a fenti értelemben az állam részét képező szervezet, mint például az állandó képviselet részére fejti ki, tekintet nélkül az illető által az említett szervezeten belül végzett egyedi és konkrét feladatkörre". Az Elsőfokú Bíróság ezt követően kifejtette, hogy eltérő megoldás esetében „a belső jog szempontjából kellene elvégezni a végzett tevékenység és feladatok részletes elemzését, ami ellentétben állna a fent említett követelményekkel", tekintettel különösen arra, hogy „kizárólag az egyes tagállamokra tartozik, hogy szervezeti egységeiket úgy szervezzék meg, ahogy a legmegfelelőbbnek tűnik számukra, és hogy így meghatározzák a tisztviselőik és alkalmazottaik számára kitűzött célokat és feladatokat".

18. A fenti indokok alapján az Elsőfokú Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a Bizottság tévedett, amikor nem hagyta számításon kívül azt az időszakot, amikor a Sonja Hosman-Chevalier az Osztrák Köztársaság állandó képviseletén dolgozott, és amikor ennek következtében kizárta őt a személyzeti szabályzat VII. melléklete 4. cikke (1) bekezdésének a) pontjában szereplő külföldi munkavégzési támogatás, valamint az ehhez kapcsolódó, ugyanezen melléklet 5. cikkének (1) bekezdése szerinti beilleszkedési támogatás alól. Következésképpen az Elsőfokú Bíróság a vitatott határozatokat megsemmisítette annyiban, amennyiben a felperes részére megtagadják a fenti támogatások nyújtását. [8]

7 – A megtámadott ítélet 40. pontja.

8 – A megtámadott ítélet 42–47. és 51. pontja, valamint rendelkező részének 1. pontja. A keresetet az Elsőfokú Bíróság ugyanakkor elutasította azon részében, amely a napidíj nyújtásának elmaradására vonatkozott, amelyet a felperes ugyancsak vitatott (lásd az ítélet 52. pontját és a rendelkező rész 2. pontját).

V – *A Bíróság előtti eljárás és a felek kérelmei*

19. A Bíróság Hivatalához 2005. november 29-én benyújtott fellebbezésével a Bizottság megtámadta a fenti ítéletet.

20. A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság:

— helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet, és utalja vissza az ügyet az Elsőfokú Bíróság elé;

— Sonja Hosman-Chevalier-t kötelezze az eljárás költségeinek viselésére.

21. Sonja Hosman-Chevalier azt kéri, hogy a Bíróság:

— mint nyilvánvalóan elfogadhatatlant, illetve másodlagosan mint alaptalant utasítsa el a fellebbezést;

— a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

VI – Jogi elemzés

A – *Az elfogadhatóságról*

22. A fellebbezési eljárásban ellenérdekű fél elsődlegesen vitatja a fellebbezés elfogadhatóságát, azon feltételezés alapján, mely szerint e fellebbezés végső soron annak elérésére irányul, hogy a Bíróság vizsgálja felül azon tényeket, amelyek a megtámadott ítéletben már az Elsőfokú Bíróság értékelésének tárgyát képezték.

23. Az elfogadhatatlansági kifogást véleményem szerint el kell utasítani. Sonja Hosman-Chevalier álláspontjával ellentétben a fellebbezés a személyzeti szabályzat VII. melléklete 4. cikke (1) bekezdése a) pontjának téves értelmezésére és alkalmazására alapított jogalapon nyugszik.

B – *Az ügy érdeméről*

1. A felek érvei

24. Fellebbezése alátámasztásául a Bizottság egyetlen, a személyzeti szabályzat VII. melléklete 4. cikke (1) bekezdése

a) pontja második francia bekezdésének második mondatában foglalt „egy másik állam [...] részére végzett tevékenységből származó körülmények" értelmezése tekintetében megvalósult téves jogalkalmazásra alapított jogalapot hoz fel.

25. A Bizottság álláspontja szerint az Elsőfokú Bíróság tévesen vélte úgy, hogy a fenti feltétel teljesítéséhez elegendő az, hogy az érintett személy az adott állami szerv működési és/vagy szervezeti keretéhez – mint például az Európai Unió melletti állandó képviselethez – tartozzék. Véleménye szerint ez az álláspont implicite ám szükségszerűen következik a megtámadott ítélet 31–36. pontjából, és megerősítést nyer az ezt követő 42. pontban.

26. A Bizottság azonban úgy véli, hogy az említett feltétel közvetlen jogi kapcsolat bizonyítását teszi szükségessé az érintett személy és a szóban forgó állam között, amely kapcsolat létrejöttéhez nem elegendő pusztán az, hogy az érintett személy az adott állami szerv működési és/vagy szervezeti keretéhez tartozzék.

27. Álláspontjának alátámasztásául a Bizottság elsősorban arra hivatkozik, hogy a személyzeti szabályzat VII. melléklete 4. cikke (1) bekezdése a) pontja második francia bekezdése második mondatának szabályozási célja, miként azt a közösségi bíró értelmezi, feltételezi, hogy a tisztviselő, akinek helyzetét a fenti rendelkezés értelmében értékelni kell, a referencia-időszak folyamán közvetlen jogviszonyban álljon a szóban forgó állammal jogállása vagy szerződés alapján.

28. A Bizottság másodsorban megállapítja, hogy a vizsgált rendelkezés kivételt jelent a külföldi munkavégzési támogatás megállapításához szükséges feltételek alól, következésképpen ezen okból megszorítóan értelmezendő.

29. Harmadsorban a Bizottság úgy véli, hogy a szóban forgó rendelkezésnek a megtámadott ítéletben foglalt értelmezése eltér mind az Elsőfokú Bíróságnak a „másik állam [...] részére végzett tevékenységgel" kapcsolatos körülményre vonatkozó ítélkezési gyakorlatától, mind a „nemzetközi szervezet részére végzett tevékenységgel" kapcsolatos alternatív feltételt alkalmazó ítélkezési gyakorlatától. Ami ezen utóbbi összefüggésében hozott ítéleteket illeti, a Bizottság különösen a Nevin kontra Bizottság [9], valamint a Lo Gudice kontra Parlament [10] ügyekben hozott ítéletekre hivatkozik, amelyekben az Elsőfokú Bíróság kizárta, hogy nemzetközi szervezet részére végzett tevékenység vonatkozásában teljesülnének a személyzeti szabályzat VII. melléklete 4. cikke (1) bekezdése a) pontja második francia bekezdése második mondata alkalmazásának feltételei, a tisztviselő és azon szervezet, amely számára a tevékenységet végezte, közötti közvetlen

9 – Az Elsőfokú Bíróság T-127/00. sz. ügyben 2002. szeptember 11-én hozott ítéletének (EBHT-KSZ 2002., I-A-149. és II-781. o.) 51. pontja).

10 – Az Elsőfokú Bíróság T-43/93. sz. ügyben 1995. március 22-én hozott ítéletének (EBHT-KSZ 1995., I-A-57. és II-189. o.) 36. pontja).

jogviszonyt keletkeztető szerződéses jogviszony hiányában. A Bizottság úgy véli, azt, hogy fennáll-e az egyik vagy másik eset, amelyek érdekében a fenti rendelkezésben foglalt szabályozás elfogadásra került (másik állam vagy nemzetközi szervezet részére végzett tevékenység) a rendszer következetlenségei ellenére egységes értelmezési szempontok alapján kell mérlegelni.

30. A Bizottság arra következtet, hogy a megtámadott ítéletben az Elsőfokú Bíróság – megsértve ezzel a közösségi jogot – elmulasztotta annak vizsgálatát, hogy létezik-e közvetlen jogi kapcsolat Sonja Hosman-Chevalier és az Osztrák Köztársaság között, amely kapcsolat jelen esetben nem áll fenn, mivel az érintett személyt a referenciaidőszak során először a Verbindungstelle der Bundesländer majd az Österreichischer Gewerkschaftsbund foglalkoztatta.

31. Sonja Hosman-Chevalier vitatja a Bizottság valamennyi, álláspontja szerint minden alapot nélkülöző érvét, és úgy véli, a megtámadott határozat nem szenved a Bizottság által felhozott hibákban.

2. Értékelés

a) Előzetes észrevételek

32. A jelen ügy tárgyának pontos behatárolása végett előzetesen meg kell állapítani, hogy – noha a megtámadott ítéletben szerepel a személyzeti szabályzat VII. melléklete 4. cikke (1) bekezdése a) pontja második francia bekezdése második mondatában szereplő „állam" fogalmának meghatározása [11] – az érvelés, amely a megtámadott határozatok megsemmisítésére vezette az Elsőfokú Bíróságot, amint az kiderül különösen a megtámadott ítélet 31–36. és 42. pontjából, feleslegessé tette annak vizsgálatát, hogy azon szervezetek, amelyek közvetlen szolgálatában Sonja Hosman-Chevalier a referencia-időszak folyamán szakmai tevékenységét végezte, e fogalom alá tartozhatnak-e, vagy sem.

33. Következésképpen sem a Bizottság által fellebbezése alátámasztása céljából előterjesztett jogalap, mellyel vitatta azon indokok érvényességét, amelyek alapján az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy e szervezetek természetétől függetlenül, Sonja Hosman-Chevalier és az Osztrák Köztársaság között fennáll a szóban forgó rendelkezés alkalmazásához szükséges kapcsolat, sem pedig a fellebbezésben ellenérdekű félnek a fellebbező állításainak vitatására szorítkozó érvei nem érintik az államfogalomnak a megtámadott ítéletben foglalt meghatározását.

34. Tehát az, hogy e meghatározás helytálló-e, vagy sem, kívül esik a jelen jogvita tárgyán,

11 – Emlékeztetni kell arra, hogy a megtámadott ítélet 29. pontjában az Elsőfokú Bíróság kijelenti, hogy „az e cikkben szereplő államfogalom csupán az államot mint jogalanyt és a nemzetközi jog egységes alanyát, valamint kormányzati szerveit öleli fel". Ezt követően a 40. pontban az Elsőfokú Bíróság kimondja, hogy a fenti fogalmat, amennyiben lehetséges, a tagállamok jogához képest autonóm módon kell értelmezni.

és a jelen eljárás, legalábbis a megtámadott ítélet jogszerűsége puszta felülvizsgálatának szempontjából [12] nem követeli meg, hogy a Bíróság e kérdésben állást foglaljon.

35. Tehát, noha a személyzeti szabályzat ugyanazon rendelkezésére vonatkozik, a jelen ügy eltérő értelmezési kérdést vet fel, mint amelyek a Bíróság előtt jelenleg folyamatban lévő C-7/06. P. sz., Beatriz Salvador García kontra Bizottság, a C-8/06. P. sz., Anna Herrero Romeu kontra Bizottság, a C-9/06. P. sz., Tomás Salazar Brier kontra Bizottság, a C-10/06. P. sz., Rafael De Bustamante Tello kontra Tanács, valamint a C-211/06. P. sz., Adam kontra Bizottság ügyek tárgyát képezik.

36. A fent említett ügyekben a fellebbezők, olyan tisztviselők, akiktől megtagadták a külföldi munkavégzési támogatást, a Közösséghez történő szolgálatba lépésüket megelőzően Brüsszelben dolgoztak, helyi, állami szintnél alacsonyabb szintű egységek érdekképviseletével megbízott szervezetek szolgálatában. [13] A fellebbezők egyik esetben sem álltak olyan kapcsolatban azon államok állandó képviseletével, amelyekhez a szóban forgó szervek tartoztak, amely a jelen ügyben az alperes és az állandó képviselet között fennálló kapcsolathoz lenne hasonló. A Bíróságnak a fent említett ügyek keretében tehát a személyzeti szabályzat VII. melléklete 4. cikke (1) bekezdése a) pontja második francia bekezdésének második mondatában szereplő „állam" fogalmának meghatározása kérdésében, annak megállapítása céljából kell állást foglalnia, hogy az érintett szervek e fogalom alá tartozhatnak-e, vagy sem.

37. A jelen jogvita tárgyát viszont a fentitől eltérő, azon feltételekre vonatkozó kérdés képezi, melyeknek teljesülniük kell ahhoz, hogy az azon tisztviselő által végzett tevékenység, akinek külföldi munkavégzési támogatáshoz való jogosultságát vizsgálni kell, „másik állam részére végzett tevékenységből származó körülményekhez" vezethessen, amelyek lehetővé teszik a személyzeti szabályzat VII. melléklete 4. cikke (1) bekezdése a) pontja második francia bekezdésének második mondatában foglalt vonatkozó időszakok „figyelmen kívül hagyását". A Bíróságnak különösen azt kell meghatároznia, hogy e célból elegendő-e az a puszta körülmény, hogy a tevékenységet egy, valamely állami szerv működési és szervezeti keretéhez tartozó személy végezte, függetlenül attól, hogy a vizsgált rendelkezés szerinti államfogalom vonatkoztatható-e azon szervezetekre, amelyek számára e tevékenységet közvetlenül végezték.

38. Miután ezt kimondtuk, röviden tekintsük át az „egy másik állam, vagy egy nemzetközi szervezet részére végzett tevé-

12 – A későbbiekben kifejtett indokok alapján nem hiszem, hogy jelen felebbezésnek helyt kellene adni, és hogy ezáltal a Bíróság előtt fennállna annak lehetősége, hogy az ügy érdemében esetleg végleges döntést hozzon.

13 – Különböző spanyol autonóm közösségek, valamint a fent hivatkozott Adam kontra Bizottság ügy fellebbezője esetében egy német tartományról van szó.

kenységből származó körülmények" fogalmának értelmezésére vonatkozó ítélkezési gyakorlat főbb pontjait.

39. Noha a Bíróság csak elszórtan hozott döntéseket e tárgyban, ugyanakkor bőséges, ha nem is egységes az Elsőfokú Bíróság ítélkezési gyakorlata, amelynek felidézését hasznosnak vélem, tekintettel a Bizottság azon kifogására, mely szerint az első fokon eljáró bíróság a megtámadott ítéletben nem vette tekintetbe a korábbi ítélkezési gyakorlatot. Az alábbiakban hivatkozott ítéletek hasznos elemekkel szolgálnak i. a személyzeti szabályzat VII. melléklete 4. cikke (1) bekezdése a) pontja második francia bekezdésének második mondatában foglalt rendelkezés természete és szabályozási célja, illetve ii. alkalmazása feltételeinek meghatározása céljából.

b) Az ítélkezési gyakorlat elemzése

i) A személyzeti szabályzat VII. melléklete 4. cikke (1) bekezdése a) pontja második francia bekezdésének második mondatában foglalt rendelkezés természetéről és szabályozási céljáról

40. Fentebb már említettem, hogy az Elsőfokú Bíróság a vizsgált rendelkezés értelmezése során nem alkalmazott mindig egységes megoldást. Ez különösen a rendelkezés minősítésére vonatkozik.

41. A Vardakas kontra Bizottság ügyben hozott ítéletben [14], a személyzeti szabályzat VII. melléklete 4. cikke (1) bekezdése a) pontjának olyan értelmezéséből kiindulva, amely értelmezést álláspontom szerint ténylegesen nem támasztja alá a rendelkezés szövege, az Elsőfokú Bíróság kimondta, hogy a második bekezdés második mondatában foglalt rendelkezést – mint *a kivétel alóli kivételt – kiterjesztően* kell értelmezni. [15] Ugyanezen ítéletében az Elsőfokú Bíróság, a személyzeti szabályzat VII. melléklete 4. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontjában foglalt rendelkezéseket összevetve [16] arra a következtetésre jutott, hogy az a) pontban szereplő „egy másik állam, vagy egy nemzetközi szervezet részére végzett tevékenységből származó körülmények" kifejezés „terjedelme jóval szélesebb", mint a b) pontban szereplő „valamely állam vagy nemzetközi szervezet szolgálatában végzett feladatok", következésképpen „a személyzeti szabályzat alkotói tágabb értelmű kifejezést használtak a tiszt-

14 – Az Elsőfokú Bíróság T-4/92. sz. 1993. március 30-án hozott ítélete (EBHT 1993., II-357. o.).

15 – Lásd az ítélet 34. pontját, kiemelés tőlem. Az Elsőfokú Bíróság azt követően jut e következtetésre, hogy megállapította: a vizsgált rendelkezés olyan, három szintű rendelkezésbe illeszkedik, melynek szintjei: a *szabály*, amelynek alapján a külföldi munkavégzési támogatást azon tisztviselők számára kell folyósítani, akik nem állampolgárai, és soha nem is voltak állampolgárai annak az államnak, amelynek a területén alkalmazási helyük található (első francia bekezdés); a *kivétel*, amelynek értelmében a támogatást nem kell folyósítani olyan tisztviselők részére, akik a referencia-időszakban nem rendelkeztek lakóhellyel, illetve nem folytattak főfoglalkozásként végzett tevékenységet azon állam európai területén (második francia bekezdés), és a *kivétel alóli kivétel*, amely lehetővé teszi, hogy egy másik állam vagy egy nemzetközi szervezet részére végzett tevékenységből származó körülményeket nem kell figyelembe venni (második francia bekezdés, második mondat).

16 – A személyzeti szabályzat VII. melléklete 4. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében külföldi munkavégzési támogatás folyósítandó „az olyan tisztviselők részére, akik azon állam állampolgárai vagy volt állampolgárai, amelynek területén alkalmazzák őket, de akiknek a szolgálatba lépésük napjával záródó 10 éves időtartam alatt lakóhelyük, valamely állam vagy nemzetközi szervezet szolgálatában végzett feladatok ellátásától eltérő okból az adott állam európai területén kívül volt".

viselőknek nyújtandó külföldi munkavégzési támogatás nyújtásáról szólva, és fordítva: megszorító kifejezéseket e támogatás megvonásával kapcsolatban. [17] Az Elsőfokú Bíróság ebből azt a következtetést vonta le, hogy „a jogalkotó szándéka [...] az volt, hogy „széles kör számára biztosítsa a külföldi munkavégzési támogatásra való jogosultságot". [18]

42. A fentiektől eltérően az Elsőfokú Bíróság az Olesen kontra Bizottság ügyben hozott ítéletében [19] kimondta, hogy a személyzeti szabályzat VII. melléklete 4. cikke (1) bekezdése a) pontja második francia bekezdésének második mondata – mint *kivétel* [20] a külföldi munkavégzési támogatás megállapításához szükséges feltételek alól – megszorítóan értelmezendő. [21] Ezen ítéletében az Elsőfokú Bíróság kifejtette azt is, hogy e rendelkezés megszorító értelmezése következik abból a tényből is, hogy pénzügyi juttatásra vonatkozó rendelkezésről van szó. [22]

43. Meg kell mondanom, a két megközelítés egyike sem győz meg teljes egészében.

44. Nem osztom a Vardakas kontra Bizottság ügyben hozott ítéletben nyújtott értelmezést, amely álláspontom szerint ellentmond a személyzeti szabályzat VII. melléklete 4. cikke (1) bekezdése a) pontja szövegének, amelyből az következik, hogy a rendelkezés első és második francia bekezdése olyan normákat tartalmaz, amelyek meghatározzák azon – negatív – feltételeket, amelyeknek együttesen kell teljesülniük ahhoz, hogy az érintett személy jogosult legyen az ugyanezen rendelkezés szerinti külföldi munkavégzési támogatásra, ugyanakkor semmi nem utal arra, hogy e normák között szabály-kivétel kapcsolat állna fenn. [23]

45. Ugyanakkor nem tartom meggyőzőnek az Olesen kontra Bizottság ügyben követett gondolatmenetet sem.

46. Felmerül ugyanis a kérdés, hogy a rendelkezés, amelynek értelmezése a jogvita tárgyát képezi, ténylegesen „a külföldi munkavégzési támogatás megállapításához szükséges feltételek alóli kivételnek" tekinthető-e. Először is, mind a rendelkezés szövegen belüli elhelyezkedéséből, mina a bevezető „[e] rendelkezés alkalmazásában" formulából következik, hogy az *kizárólag* a 4. cikk (1) bekezdésének a) pontjának második francia bekezdésében foglalt feltételre, vagyis arra vonatkozik, hogy az érintett személyek a referencia-időszak folyamán „nem rendelkeztek lakóhellyel, illetve nem folytattak főfoglalkozásként végzett tevékenységet azon állam európai területén." Másodsorban úgy

17 – Az ítélet 36. pontja.

18 – Az ítélet 37. pontja.

19 – Az Elsőfokú Bíróság T-190/03. sz. ügyben 2005. június 30-án hozott ítélete (EBHT-KSZ 2005., II-805. o.).

20 – Az ítélet 47. pontja. Kiemelés tőlem.

21 – E tekintetben foglalt állást Darmon főtanácsnok a 246/03. sz., De Angelis kontra Bizottság ügyre vonatkozó indítványában (1985. május 2-án hozott ítélet, EBHT 1985., 1253. o.). A Bíróság ítélkezési gyakorlata a vizsgált rendelkezést gyakorta „eltérésnek" minősíti.

22 – 48. pont.

23 – Más szóval, álláspontom szerint a külföldi munkavégzési támogatás nyújtásának feltétele nem az a tény, hogy az érintett személy ne legyen állampolgára annak az államnak, amelynek a területén alkalmazási helye található, sokkal inkább az, hogy a tisztviselő szolgálatba lépésének pillanatában tényleges „külföldre költözésről" legyen szó. Ezt az olvasatot látszik megerősíteni a személyzeti szabályzat 4. cikke (1) bekezdésének b) pontja is, amely akként rendelkezik, hogy az olyan tisztviselő, aki azon állam állampolgára, amelynek területén alkalmazzák, meghatározott körülmények között szintén jogosult lehet külföldi munkavégzési támogatásra.

vélem, hogy e rendelkezés az ezt megelőző norma *alkalmazási feltételeiről* rendelkezik, és nem az alóli kivételt vagy eltérést vezet be.[24] Mindenesetre, ha eltérésről lehet is beszélni, az kizárólag a referencia-időszak fenti norma alkalmazása szempontjából történő számításának módjára vonatkozik, nem pedig az általa meghatározott feltételre, mivel e feltételt mindenképpen teljesítik azon személyek is, akik egy másik állam, vagy egy nemzetközi szervezet részére végzett tevékenységből kifolyólag jogosultak a vonatkozó szolgálati idők figyelmen kívül hagyására.[25]

47. Egyébiránt – anélkül, hogy érdemben vizsgálnánk azon, a Bíróság által egy másik ágazat tekintetében[26] kidolgozott elvnek a közszolgálat területére történő átültetését, melynek értelmében „a közösségi jog azon rendelkezéseit, amelyek közösségi forrásból nyújtott ellátásokra jogosítanak, megszorítóan kell értelmezni"[27] – véleményem szerint pontosításra vár, hogy az Elsőfokú Bíróságnak a vizsgált norma megszorító olvasatára történő utalása legfeljebb akként értelmezendő-e, hogy kizárja az analógia útján történő értelmezés alkalmazását, és semmiképpen sem igazolhatja e rendelkezés olyan értelmezését, amely – a rendelkezés szövegének ellentmondva vagy „természetes" alkalmazási körének korlátozásával – módosítja annak hatályát.

48. A személyzeti szabályzat VII. melléklete 4. cikke (1) bekezdése a) pontja második francia bekezdésének második mondatában foglalt rendelkezés, illetve általánosságban a külföldi munkavégzési támogatás szabályozási céljával kapcsolatban ugyanakkor az ítélkezési gyakorlat immár egységes iránymutatással szolgál.

49. Amint a Bíróság és az Elsőfokú Bíróság által számos alkalommal megállapítást nyert,

24 – Ahhoz, hogy két norma között felállítható legyen a szabály-kivétel vagy szabály-eltérés kapcsolat fogalompárja, az szükséges, hogy a kivételt vagy eltérést engedő norma olyan meghatározott tényállásokhoz kapcsolódjék, amelyekre e normák hiányában a szabály vonatkozna, és eltérő hatást váltson ki a szabály alkalmazásából eredő hatáshoz képest. Márpedig jelen ügyben a szabálynak tekintett norma arról rendelkezik, hogy azok a tisztviselők, akik a referencia-időszakban lakóhellyel rendelkeztek, illetve főfoglalkozásként végzett tevékenységet folytattak azon állam területén, amelyben alkalmazzák őket (a tényállás leírása), nem jogosultak a külföldi munkavégzési támogatásra (hatás). Az a norma, amelyről feltesszük, hogy kivételt vagy eltérést engedő norma, arról rendelkezik, hogy a másik állam részére végzett tevékenységből származó körülményeket (a tényállás leírása) nem kell tekintetbe venni. Márpedig ezen utóbbi normának nem az a hatása, hogy kivonjon az első norma alkalmazási köréből bizonyos, egyébként az alá tartozó tényállásokat azáltal, hogy eltérő módon szabályozza ezeket: azok a tisztviselők, akik a referencia-időszak folyamán másik állam részére végeztek tevékenységet, nem *automatikusan* jogosultak a külföldi munkavégzési támogatásra (amely hatás akkor valósul meg, ha a tényállást a kivételt vagy eltérést engedő norma kivonja a szabály alól), csupán arra jogosultak, hogy azt az időszakot, amely folyamán e tevékenységet végezték, *ne vegyék tekintetbe* a referencia-időszak számítása céljából. Álláspontom szerint ebből az következik, hogy a vizsgált rendelkezés nem kivételt vagy eltérést vezet be a személyzeti szabályzat 4. cikke (1) bekezdése a) pontjának második francia bekezdésében meghatározott feltételhez képest, mindössze az említett feltétel alkalmazási feltételének előírására szorítkozik.

25 – E tekintetben lásd a Bíróság 211/87. sz., Nuñez kontra Bizottság ügyben 1988. május 31-én hozott ítéletét (EBHT 1987., 2791. o.).

26 – A közös agrárpolitika keretében juttatott pénzügyi támogatások ágazata tekintetében.

27 – Amely műveletet az Elsőfokú Bíróság a T-41/89. sz., Schwedler kontra Parlament ügyben 1990. március 8-án hozott ítéletet (EBHT 1990., II-79. o.) követően konzekvensen elvégez (lásd például az Olesen kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 48. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot). A fenti ítélet ellen benyújtott fellebbezés ügyére vonatkozó indítványában Tesauro főtanácsnok e tekintetben vitatta az Elsőfokú Bíróság ítéletének indokolását (lásd a főtanácsnoknak a C-132/90. P. sz., Schwedler kontra Parlament ügyre vonatkozó indítványát [1991. november 28-án hozott ítélet; EBHT 1991., I-5745. o.].

„a külföldi munkavégzési támogatás célja azoknak a terheknek és hátrányoknak a kiegyenlítése, amelyek abból adódnak, hogy a tisztviselő feladatkörét olyan országban látja el huzamosan, amelyhez szolgálatba lépése előtt nem fűzte tartós kötelék". [28]

50. Ami a személyzeti szabályzat VII. melléklete 4. cikke (1) bekezdése a) pontja második francia bekezdésének második mondatában foglalt rendelkezést illeti, ennek szabályozási célja az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében az, hogy ne büntesse a külföldi munkavégzési támogatás elvesztésével azon tisztviselőket, akik egy másik állam, vagy egy nemzetközi szervezet részére végzendő tevékenység céljából letelepedtek az alkalmazási hely szerinti országban, [29] mert – ezen országba történő „kiszakadásuk" átmeneti jellege folytán – e tisztviselők esetén nem vélhető úgy, „hogy tartós kapcsolatot alakítottak ki az alkalmazási helyük szerinti országgal". [30]

51. Tehát úgy látszik, a vizsgált rendelkezésben foglalt, az időszak figyelmen kívül hagyásáról rendelkező szabály azon az előfeltevésen alapul, mely szerint egy másik állam vagy egy nemzetközi szervezet részére végzett tevékenység önmagában még nem alkalmas tartós kapcsolat létesítésére az érdekelt személy és azon állam között, melynek területén e tevékenységet végezte. [31]

52. Hogyan igazolható ez az előfeltevés?

53. Miután az ítélkezési gyakorlat „hallgat" e tárgyban, néhány feltételezéssel élhetünk.

54. Az említett előfeltevést igazolhatja először is azon, tapasztalaton nyugvó igazság, mely szerint külföldön, a tevékenység helyétől eltérő ország részére, vagy nemzetközi szervezet részére külföldön végzett tevékenység általában időszakos jellegű: egy nemzetközi szervezet tisztviselőit, valamely állam diplomáciai testületéhez hasonlóan, bármikor felhívhatják alkalmazási helyének megváltoztatására, ezáltal nem áll érdekükben tartós kapcsolat létesítése az alkalmazási hely szerinti állammal.

55. A vizsgált előfeltevéssel kapcsolatos második magyarázat alapulhat azon, hogy mennyire különleges a munkahelyi környezet

28 – Lásd többek között a Bíróság 21/74. sz., Aiola kontra Bizottság ügyben 1975. február 20-án hozott ítéletének (EBHT 1975., 221. o.) 8. pontját; a 188/83. sz., Witte kontra Parlament ügyben 1984. október 9-én hozott ítéletének (EBHT 1984., 3465. o.) 8. pontját; a fent hivatkozott De Angelis kontra Parlament ügyben hozott ítéletének 13. pontját és a 61/85. sz., Von Neuhoff von der Ley kontra Bizottság ügyben 1987. június 24-én hozott ítéletének (EBHT 1987., 2853. o.) 7. pontját; valamint az Elsőfokú Bíróság T-28/98. sz., J kontra Bizottság ügyben 1999. szeptember 28-án hozott ítéletének (EBHT-KSZ 1999., I-A-185. és II-973. o.) 32. pontját; a T-18/98. sz., Reichert kontra Parlament ügyben 2000. április 13-án hozott ítéletének (EBHT-KSZ 2000., I-A-73. és II-309. o.) 25. pontját és a fent hivatkozott Olesen kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 44. pontját.

29 – A fenti 25. lábjegyzetben hivatkozott Nuñez kontra Bizottság ügyben hozott ítélet.

30 – A Bíróság 1322/79. sz., Vutera kontra Bizottság ügyben 1981. január 15-én hozott ítéletének (EBHT 1981. 127. o.) 8. pontja és a fent hivatkozott De Angelis kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 13. pontja; az Elsőfokú Bíróság fent hivatkozott Nevin kontra Bizottság ügyben hozott ítéletének 50. pontja).

31 – Ezzel analóg, noha ellentétes irányú előfeltevés húzódik meg személyzeti szabályzat ugyanezen 4. cikke (1) bekezdésének b) pontja mögött. Lásd az Elsőfokú Bíróság T-317/99. sz., Lemaître kontra Bizottság ügyben 2000. szeptember 27-én hozott ítéletének (EBHT-KSZ 2000., I-A-191. és II-867. o.) 59. pontját.

a nemzetközi szervezetekben és az államnak a területén kívülre telepített szerveinél. Mivel a szakmai élet gyakorta alapvető szerepet játszik az egyén társadalmi beilleszkedése szempontjából, az a körülmény, hogy a munkahelyi környezetet főként olyan személyek alkotják, akik egyrészt nem telepedtek le állandó jelleggel azon államban, amelyben alkalmazásuk helye található, másrészt ezen államnak nem állampolgárai, megnehezítheti olyan tartós társadalmi kapcsolatok létesítését, amelyek az adott államba történő valós és tényleges beilleszkedést eredményezhetik.

56. Az időszak figyelmen kívül hagyásáról rendelkező szabály által követett céltól talán nem áll távol az a követelmény sem, hogy fenntartsa a közösségi intézmények felvételi képességét, és megőrizze azok vonzerejét az alkalmazási hely szerinti országtól eltérő országok állampolgárainak körében is. Ez vonatkozik különösen a jelen szabály nemzetközi szervezetek részére végzett tevékenységek esetére történő alkalmazására, melynek kettős célja az, hogy ne tántorítsa el az érintett személyeket a közösségi intézmények számára időszakos jelleggel végzett tevékenységtől, és fordítva: ne bátortalanítson el ilyen tevékenységet korábban végzett személyeket attól, hogy az intézményeknél állandó jelleggel szolgálatba lépjenek.

57. Felteszem végezetül azt a kérdést, hogy a fentiek elegendőek-e a vizsgált rendelkezés alapjául szolgáló előfeltevés magyarázatához, vagy a rendelkezés szabályozási célját inkább az államok és nemzetközi szervezetek javára biztosított egyfajta kiváltságban kell keresnünk, amely kiváltság egy – a referencia-időszak számításának módjára vonatkozó – külön szabályozás olyan személyek javára történő megalkotásában nyilvánul meg, akik szervezeteik számára tevékenységet végeztek, és arra irányul, hogy eltörölje az akadályokat, az államok és nemzetközi szervezetek személyi állományának földrajzi mobilitása elől. Az előfeltevés igazolása céljából fent bemutatott tényezők elégtelensége különösen akkor nyilvánvaló, ha úgy véljük, hogy azok alkalmasak azon feltételezés alátámasztására, mely szerint az érdekelt személyek az alkalmazás helye szerinti országban nem illeszkednek be, mind a vizsgált rendelkezés által leírt helyzetek, mind a külföldön, az államoktól és nemzetközi szervezetektől eltérő jogalanyok részére külföldön végzett tevékenységből eredő körülmények esetén (bármely jelentést tulajdonítsunk is e kifejezésnek az értelmezés során). [32]

ii) A személyzeti szabályzat VII. melléklete 4. cikke (1) bekezdése a) pontja második francia bekezdésének második mondata alkalmazásának feltételeiről

– Az ítélkezési gyakorlat bemutatása

58. Mivel, a Bizottság észrevételeivel egyetértésben, úgy vélem, hogy a vizsgált norma

32 – Ebből a szempontból érdemes megjegyezni, hogy a T-251/02. sz., E kontra Bizottság ügyben 2004. december 13-án hozott ítéletében (EBHT-KSZ 2004., I-A-359. és II-1643. o.) az Elsőfokú Bíróság a személyzeti szabályzat VII. melléklete 4. cikke (1) bekezdése a) pontja második francia bekezdésének második mondatában foglalt rendelkezésre vonatkozó jogellenességi kifogás tárgyában hozott – elutasító – határozatot, amely kifogás éppen azon alapult, hogy a hivatkozott rendelkezés ütközik az egyenlő bánásmód elvével. A felperes kérte az időszak figyelmen kívül hagyásáról rendelkező szabály személyére történő alkalmazását, arra hivatkozva, hogy az az angol ügyvédi iroda küldte szakmai tevékenység végzése céljából a brüsszeli központba, amellyel együtt dolgozott a referencia-időszak egy része folyamán, és ezt követően nem létesített tartós köteléket Belgiummal.

alkalmazása feltételeinek fennállását koherencia híján is azonos szempontok alapján kell mérlegelni az általa érintett mindkét tényállás („másik állam részére végzett tevékenység" és „nemzetközi szervezet részére végzett tevékenység") vonatkozásában, az alábbiakban bemutatott ítélkezési gyakorlat megkülönböztetés nélkül vonatkozik egyik vagy másik tényállásra. [33]

59. Ami a rendelkezés alkalmazásának alanyi feltételeit illeti, a Bíróság a De Angelis kontra Bizottság ügyben hozott ítéletében [34] kimondta, hogy a szóban forgó norma „kizárólag a szolgálatba lépő *tisztviselő által személyesen* végzett tevékenységre vonatkozik", [35] és nem terjeszthető ki az olyan tisztviselőre, aki az alkalmazás helye szerinti országban azért rendelkezett lakóhellyel, mert – jogi kötelezettsége folytán – követte házastársát, aki a Közösségnél történő szolgálatba lépés céljából ebbe az országba költözött.

60. Az alkalmazás tárgyi feltételeinek vonatkozásában emlékeztetni kell mindenekelőtt a Bizottság által beadványaiban több ízben hivatkozott, Lo Giudice kontra Parlament ügyben hozott ítéletre [36], amelyben az Elsőfokú Bíróság első ízben határozta meg a vizsgált rendelkezés alkalmazásához szükséges feltételként, hogy közvetlen jogi kapcsolat álljon fenn a tisztviselő és a szóban forgó nemzetközi szervezet között. Az ezen ítélethez vezető ügy felperese, mielőtt a Parlament alkalmazásában tisztviselőként dolgozott volna, informatikai tanácsadói tevékenységet folytatott a Bizottság és az Európai Parlament részére, az említett intézmények és az őt foglalkoztató cég közötti közbeszerzési szerződés alapján. Az Elsőfokú Bíróság rámutatott arra, hogy a felperes „nem állt közvetlenül valamely közösségi intézmény alkalmazásában szerződés alapján vagy bármely más formában, az Európai Közösség egyéb alkalmazottai tekintetében alkalmazandó szabályozás vagy más közösségi rendelkezés értelmében", hogy adott ügyben nem állt fenn „közvetlen szolgálati viszony" a szóban forgó intézményekkel, és ezen okból kifolyólag a felperes nem volt alávetve ezen intézmények utasításainak. [37] Ezen ítéletének 36. pontjában az Elsőfokú Bíróság, általánosabb jelleggel megállapította, hogy az időszak figyelmen kívül hagyásáról rendelkező szabály alkalmazásához az szükséges, hogy az érdekelt a múltban *legalább közvetlen jogi kapcsolatban* állt a szóban forgó intézménnyel. [38]

61. A Diamantaras kontra Bizottság ügyben hozott ítéletében [39] az Elsőfokú Bíróság,

33 – Ugyancsak rá kell mutatni arra, hogy, a jelen fellebbezés vonatkozásában fentebb bemutatottaknak megfelelően az „állam" és „nemzetközi szervezet" szóban forgó rendelkezés szerinti fogalmának az ítélkezési gyakorlat által nyújtott meghatározása kívül esik az alábbi elemzés keretén.

34 – Hivatkozás a fenti 28. lábjegyzetben, 14. pont.

35 – Kiemelés tőlem.

36 – Hivatkozás a fenti 10. lábjegyzetben.

37 – A fent hivatkozott Lo Giudice kontra Parlament ügyben hozott ítélet 34. pontja.

38 – Kiemelés tőlem. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja szerint „ez az értelmezés egyébiránt megfelel azon autonómiának, melyet az intézmények szolgálataik belső szervezete tekintetében élveznek, amely felsogosítja őket arra, hogy nyilvános ajánlattételi eljárás keretében hierarchikus szervezetükhöz nem tartozó harmadik személyeket felhívjanak szolgáltatásuk felajánlására a pontos munkavégzés teljesítése céljából".

39 – Az Elsőfokú Bíróság T-72/94. sz., Diamantaras kontra Bizottság ügyben 1995. december 14-én hozott ítéletének ((EBHT-KSZ 1995., I-A-285. és II-865. o.) 52. pontja.

amelynek abban a tárgyban kellett állást foglalnia, hogy a felperes jogosult-e azon időszak figyelmen kívül hagyására, amelynek folyamán a Bizottság független tanácsadójaként dolgozott, kifejtette, hogy a vizsgált rendelkezés nem kizárólag valamely állam tisztviselőire vagy olyan személyekre vonatkozik, akik nemzetközi szervezet személyi állományának részét képezték. Az Elsőfokú Bíróság szerint a Bizottság független tanácsadójának jogállása, mivel közvetlen jogi kapcsolatot eredeztet az említett intézmény és a felperes között, az e rendelkezés értelmében vett nemzetközi szervezet részére végzett tevékenységből származó körülményekhez vezetett.

62. A Liaskou kontra Tanács ügyben hozott ítéletben [40] az alperes intézmény arra hivatkozott, hogy sem szerződés, sem jogállása alapján nem állt fenn alárendeltségi kötelék a felperes és a Bizottság között, ahol a felperes gyakornoki idejét – amelynek minősítése a jogvita tárgyát képezte – töltötte. Az Elsőfokú Bíróság rámutatott arra, hogy a felperes gyakornoki ideje folyamán a Bizottság számára javadalmazás fejében végzett tevékenységet, és *kapcsolatának jogi jellege* ezen intézménnyel nem zárható ki azon egyszerű tény alapján, hogy nem volt közöttük *szerződés*. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja szerint ebből az következik, hogy a felperes által végzett szakmai gyakorlatot a személyzeti szabályzat VII. melléklete 4. cikke (1) bekezdése a) pontja második francia bekezdésének második mondata értelmében nemzetközi szervezet részére végzett tevékenységből származó körülménynek kell tekinteni.

63. A 2002. szeptember 11-én kihirdetett Nevin kontra Bizottság ügyben hozott ítéletében [41] az Elsőfokú Bíróság visszatért a „közvetlen jogi kapcsolat" fogalmához, és ahhoz, hogy e kapcsolat fennállásának mérlegelése során jelentőséget tulajdonít azon vizsgálatnak, hogy hierarchikus alárendeltségi kötelék áll-e fenn a tisztviselő és a nemzetközi szervezet között. Az ezen ítélethez vezető jogvitában a felperes, a Bizottsághoz történő felvételét megelőzően ugyanezen szervezet részére dolgozott többek között időszakos munkavállalóként. Az Elsőfokú Bíróság, miután megállapította, hogy nem áll fenn munkaviszony a felperes és a Bizottság között, [42] következésképpen a Lo Giudice kontra Parlament ügyben hozott ítélet 34. pontjában meghatározottak szerinti közvetlen jogi kapcsolat sem, [43] rátért annak vizsgálatára, hogy a felperes által hivatkozott tényezők létrehoznak-e – munkaviszony hiányában is – ilyen kapcsolatot. [44] Az Elsőfokú Bíróság által megvizsgált tényezők között szerepelt többek között az a körülmény,

40 – Az Elsőfokú Bíróság T-60/00. sz., Liaskou kontra Tanács ügyben 2001. május 3-án hozott ítéletének (EBHT-KSZ 2001., I-A-107. és II-489. o.) 49. pontja.

41 – Hivatkozás a fenti 9. lábjegyzetben.

42 – Az Elsőfokú Bíróság azt követően jutott e következtetésre, hogy megvizsgálta a munkaerő-kölcsönző vállalkozás, az időszakos munkavállaló, valamint a felhasználó között a belga jog értelmében fennálló viszonyt (az ítélet 53–57. pontja).

43 – Lásd a fenti 60. pontot.

44 – Túl a hierarchikus alárendeltségi köteléken, amelyre a továbbiakban utalok, a felperes a Bizottsággal fennállt közvetlen kapcsolata alátámasztása céljából a következő tényezőkre hivatkozott: a felhasználót a munkaerő-kölcsönző vállalkozással szemben terhelő jogi kötelezettségek, néhány formális aspektus mind a felperes és a munkaerő-kölcsönző vállalkozás közötti szerződés, mind az utóbbi által a felperes számára átadott dokumentumok tekintetében, a felperes javára nyújtott, bizonyos szolgáltatások, amelyek nyújtására a Bizottság köteles volt az ezen utóbbi és a munkaerő-kölcsönző vállalkozás között fennálló szerződés mellékletét képező általános feltételek értelmében, valamint az a körülmény, hogy a felperes kinevezését a Bizottság hagyta jóvá.

hogy a felperes tevékenységének végzése közben kizárólag a Bizottság részéről kapott utasításokat. Az Elsőfokú Bíróság úgy vélte, ez a körülmény teljességgel összeegyeztethető az időszakos munka természetével, amelynek keretében a munkaviszony mint alárendeltségi viszony kizárólag a munkaerő-kölcsönző vállalkozással jön létre: a Bizottság utasításainak végrehajtása során a felperes a munkaerő-kölcsönző vállalkozással mint munkáltatójával szemben fennálló kötelezettségeit teljesítette, míg ezen utasítások figyelmen kívül hagyása kizárólag ezen utóbbi vállalkozás vonatkozásában vezetett volna jogi következményekhez. Az Elsőfokú Bíróság megállapította végezetül, hogy „noha az a körülmény, hogy a felperes jogilag alá volt rendelve a Bizottság utasításainak, különbségnek tekinthető a Lo Giudice kontra Parlament ügyben hozott ítélet tárgyát képező tényálláshoz képest [...], a felek között ugyanúgy nem állt fenn olyan közvetlen jogi kapcsolat, amely lehetővé tenné a személyzeti szabályzat VII. melléklete [4. cikke (1) bekezdése a) pontja második francia bekezdésének második mondatában] foglalt eltérés alkalmazását". [45]

64. Úgy tűnik, a fent hivatkozott ítélkezési gyakorlat szerinti közvetlen jogi kapcsolat megléte szükséges a személyzeti szabályzat VII. melléklete 4. cikke (1) bekezdése a) pontja második francia bekezdésének második mondatában foglalt eltérésnek „egy másik állam részére végzett tevékenység" esetére történő alkalmazásához is.

65. A fenti 42. pontban hivatkozott Olesen kontra Bizottság ügyben hozott ítéletében az Elsőfokú Bíróság a Lo Giudice kontra Parlament, a Diamantaras kontra Bizottság és a Nevin kontra Bizottság ügyben hozott ítéletekre hivatkozott a vizsgált rendelkezés megszorító értelmezésének alátámasztása céljából, arra az esetre is, ha egy másik állam részére végzett tevékenységről van szó. Anélkül, hogy kifejezetten kimondta volna, hogy az ilyen esetekben is alkalmazni kell a közvetlen jogi kapcsolat fenti ítéletekben kidolgozott szempontját, az Elsőfokú Bíróság kimondta: „nem lenne következetes [...] két, egymással ellentétes megközelítés együttes fenntartása ugyanazon rendelkezés vonatkozásában, vagyis megszorító értelmezés a »nemzetközi szervezet részére végzett tevékenység« vonatkozásában és kiterjesztő értelmezés a »másik állam részére végzett tevékenység« vonatkozásában". [46]

66. Az Elsőfokú Bíróság ugyanakkor kifejezetten alkalmazta a közvetlen jogi kapcsolat szempontját a Recalde Langarica kontra Bizottság ügyben hozott ítéletében [47], és arra a következtetésre jutott, hogy az adott esetben kizárt, hogy közvetlen jogi kapcsolat állna fenn a felperes, egy spanyol, nyilvánosan működő részvénytársaság alkalmazottja és a spanyol állam között. Az Elsőfokú Bíróság ítéletét lényegében arra alapozta, hogy nem áll fenn *szerződéses viszony* a spanyol állam és a felperes között, míg azt a körülményt, hogy a baszk autonóm közösség e társaság egyetlen részvényese, olyan

45 – Lásd a jelen indítvány 65. pontját.

46 – Lásd a jelen indítvány 50. pontját.

47 – Az Elsőfokú Bíróság T-283/03. sz. ügyben 2005. szeptember 13-án hozott ítéletének (EBHT-KSZ 2005., I-A-235. o. és II-1075. o.) 166. pontja.

körülménynek tekintette, amely kizárólag *közvetett* jogi kapcsolat fennállását bizonyíthatja e szerv és a felperes között, illetve, *a fortiori*, a felperes és a Spanyol Királyság között. [48]

– Elemzés

67. A fent bemutatottakból az következik, hogy a Bizottság által beadványaiban hivatkozott „közvetlen jogi kapcsolat" fogalmát az Elsőfokú Bíróság ítélkezési gyakorlata dolgozta ki.

68. Fellebbezése alátámasztásául a Bizottság többek között arra hivatkozik, hogy a megtámadott ítéletben az Elsőfokú Bíróság eltért saját ítélkezési gyakorlatától azzal, hogy elmulasztotta annak vizsgálatát, hogy az adott tényállás esetében fennáll-e ilyen kapcsolat. A fellebbező intézmény úgy véli továbbá, hogy „közvetlen jogi kapcsolatnak" a fent hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében a szerződésen vagy jogálláson alapuló köteléket kell tekinteni. Végezetül pedig a fellebbező azt állítja, hogy az Elsőfokú Bíróság egy olyan szempontot, jelesül a hierarchikus alárendeltség kritériumát alkalmazta, amely relevanciáját a jogi kapcsolat fennállására vonatkozó értékelése során a fent hivatkozott Nevin kontra Bizottság ügyben hozott ítélet kizárta.

69. Mielőtt folytatnám gondolatmenetemet, hasznosnak vélem azon okok bemutatását, melyeknél fogva nem tudom osztani az Elsőfokú Bíróság ítélkezési gyakorlatának a fellebbező által javasolt elemzését.

70. Meg kell állapítani először is, hogy az Elsőfokú Bíróság ítélkezési gyakorlata az időszak figyelmen kívül hagyásáról rendelkező szabály alkalmazásához szükséges közvetlen jogi kapcsolat létrejöttéhez nem követeli meg, hogy a tevékenységet végző személy állami tisztviselő, vagy a nemzetközi szervezet személyi állományának tagja legyen. [49] Más szóval: nem szükséges, hogy a korábbiakban az állam vagy a nemzetközi szervezet az érdekelt személy tekintetében munkáltatói minőséggel rendelkezzék.

71. Másodsorban meg kell jegyezni, hogy az Elsőfokú Bíróság a „közvetlen jogi kapcsolat", nem pedig a „közvetlen szerződéses kötelék" kifejezést használta. Miután nem hiszem, hogy ez a választás kizárólag azon, pusztán terminológiai jellegű kívánalomnak felel meg, hogy olyan helyzeteket is magában foglaljon, amelyekben az érdekelt és az állam vagy nemzetközi szervezet közötti kapcsolat nem szerződésen, hanem jogálláson alapul, álláspontom szerint levonható az a következtetés, hogy az ítélkezési gyakorlat által hivatkozott kapcsolatnak *nem kell szükségszerűen szerződésből erednie*. Egyébiránt az olyan értelmezés, mely szerint közvetlen szerződéses viszony hiányában a közvetlen jogi kapcsolat feltétele kizárólag akkor teljesül, ha szorosabb jogi kapcsolat áll fenn a

48 – Lásd az ítélet 167–168. pontját. A közvetlen jogi kapcsolat szempontjára hivatkoznak a jelenleg folyamatban lévő, a fenti 35. pontban hivatkozott ügyek tárgyát képező fellebbezések által megtámadott ítéletekben.

49 – Lásd a 39. lábjegyzetben hivatkozott Diamantaras kontra Bizottság ügyben hozott ítéletet és 40. lábjegyzetben hivatkozott Liaskou kontra Bizottság ügyben hozott ítéletet.

szerződésből eredő kapcsolathoz képest, álláspontom szerint nem osztható. Ugyanis egyrészt a fent hivatkozott Liaskou kontra Bizottság ügyben az Elsőfokú Bíróság úgy ítélte meg, hogy gyakornokok esetében is fennáll ez a kapcsolat. Másrészt a fent hivatkozott Lo Giudice kontra Parlament ügyben hozott ítéletében az Elsőfokú Bíróság elismerte, hogy a megkövetelt kapcsolat kevésbé szoros, mint a szerződéses viszonyból eredő kapcsolat, és miután az ítélet 34. pontjában megállapította, hogy a felperest szerződés kizárólag harmadik társaságokhoz kötötte, az ítélet 36. pontjában kimondta, hogy a személyzeti szabályzat VII. melléklete 4. cikke (1) bekezdése a) pontja második francia bekezdésének második mondata értelmében az szükséges, hogy „az érdekelt a múltban *legalább* közvetlen jogi kapcsolatban állt a szóban forgó intézménnyel".

72. Tehát, a fellebbező álláspontjával ellentétben, ha igaz is, hogy amennyiben megállapítást nyer, hogy szerződésen vagy jogálláson alapuló viszony áll fenn az érdekelt és az állam vagy a nemzetközi szervezet között, ez – az Elsőfokú Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatának értelmében – önmagában lehetővé teszi közvetlen jogi kapcsolat fennállásának megállapítását, ugyanakkor ezen ítélkezési gyakorlatból nem lehet arra következtetni, hogy ilyen viszony hiányában az említett kapcsolatot ezen egyetlen oknál fogva ki kellene zárni.

73. Harmadsorban úgy vélem, hogy amikor a Lo Giudice kontra Parlament és a Nevin kontra Bizottság ügyben hozott ítéletek arról a körülményről tesznek említést, hogy az érdekelt személy jogilag alá van-e vetve valamely állami szerv vagy nemzetközi szervezet utasításainak, vagy sem, [50] valójában az egyszerű hierarchikus alárendeltségi kötelék-nél speciálisabb körülményre szándékoznak utalni, tehát olyan helyzetre, amelyben az érdekeltet jogi kötelezettség terheli, mely által a tevékenység végrehajtása tekintetében aláveti magát e tevékenység kedvezményezettje irányítási és ellenőrzési jogkörének. Ennek megállapítását követően nem osztom a Bizottság azon álláspontját, mely szerint az ítélkezési gyakorlat kizárta ezen tényező relevanciáját. Épp ellenkezőleg, a Lo Giudice kontra Parlament ügyben [51] az Elsőfokú Bíróság központi jelentőséget látszik tulajdonítani azon vizsgálatnak, hogy a felperes és a közösségi intézmény között közvetlen jogi kapcsolat fennáll-e, vagy sem. Noha ennek jelentőségét a későbbi Nevin kontra Bizottság ügyben hozott ítélet meglehetősen túldimenzionálta, azért nem hiszem, hogy ebből az ítéletből arra lehetne következtetni, hogy az Elsőfokú Bíróság ki kívánta zárni ennek relevanciáját az említett vizsgálat során. [52]

74. Végezetül úgy vélem, az ezidáig hivatkozott ítélkezési gyakorlatból arra lehet következtetni, hogy – mint arra a fellebbezési eljárásban ellenérdekű fél helyesen rámutatott, és ellentétben azzal, amit a Bizottság álláspontja sugallni látszik – azt, hogy közvetlen jogi kapcsolat áll-e fenn az érdekelt és a szóban forgó állam vagy nemzetközi szervezet között, *előre meg nem határozott*

50 – Lásd a fenti 68. és 71. pontot.

51 – Lásd az ítélet 34. pontját.

52 – Az Elsőfokú Bíróság csupán azt mondta ki, hogy önmagában ez a tényező nem elégséges közvetlen jogi kapcsolat létrehozásához (illetve hiánya esetén annak kizárásához).

tényezők összességének fényében kell vizsgálni, amelyek alkalmasságát arra, hogy iránymutatóul szolgálhatnak-e ilyen kapcsolat tekintetében, esetről esetre mérlegelni kell, minden egyes eset sajátosságainak függvényében.

75. Most rátérek a Bizottság által, fellebbezése alátámasztásául hivatkozott kifogás alaposságának vizsgálatára.

c) A személyzeti szabályzat VII. melléklete 4. cikke (1) bekezdése a) pontja második francia bekezdése második mondatának állítólagos megsértéséről

76. A Bíróságnak mindezidáig nem nyílt alkalma arra, hogy állást foglaljon a Elsőfokú Bíróság által kidolgozott „közvetlen jogi kapcsolat" fogalmának tárgyában.

77. A jelen jogvita keretében a Bíróság szorítkozhat arra, hogy az Elsőfokú Bíróság által alkalmazott megoldás helytállóságát vizsgálja az alapügy felperesének helyzete tekintetében, vagy megközelítheti általánosabb értelemben a felek által felvetett értelmezési kérdést.

78. E második esetben, úgy vélem, a „közvetlen jogi kapcsolatnak" az Elsőfokú Bíróság ítélkezési gyakorlatában nagy vonalakban felvázolt fogalma – függetlenül attól, hogy az egyes tényállások tekintetében ennek alkalmazása helytálló volt-e, vagy sem, amely során álláspontom szerint túlságosan formalista megközelítés volt az uralkodó – megfelelő paraméternek tekinthető, amely alapján mérlegelhető, hogy a tisztviselő Közösséghez történő szolgálatba lépését megelőzően folytatott tevékenysége a személyzeti szabályzat VII. melléklete 4. cikke (1) bekezdése a) pontja második francia bekezdésének második mondata értelmében „egy másik állam, vagy egy nemzetközi szervezet részére végzett tevékenység" körébe tartozik-e.

79. Más szóval: osztom az Elsőfokú Bíróság álláspontját, mely szerint a fent hivatkozott rendelkezés alkalmazásának feltétele olyan *jogi* és nem pusztán tényszerű kötelék megléte, amely *közvetlen kapcsolatot* hoz létre a tevékenységet végző személy és az állam (vagy a nemzetközi szervezet) mint a tevékenység kedvezményezettje között. Úgy vélem továbbá, hogy e kötelék nem függ szükségszerűen a két jogalany közötti, szerződésen vagy jogálláson alapuló viszony fennállásától, hanem a kapcsolatukra jellemző többi tényezőből vezethető le.

80. Azt kell tehát mérlegelni, hogy az Elsőfokú Bíróság által meghatározott, a Sonja Hosman-Chevalier-t és az Osztrák Köztársaságot összekapcsoló tényezők elegendőek-e ezen kötelék létrehozásához.

81. E tekintetben előzetesen meg kell állapítani, hogy az „állam" fogalmának az állandó képviseletre való kiterjeszthetőségét a Bizott-

ság egyáltalában nem vitatta, és efelől komoly kétség nem is merülhet fel.

82. Az állandó képviseletek, a rendes diplomáciai testületek mintájára,[53] a nemzeti érdekek képviseletének és védelmének feladatát látják el. A tagállamok egyoldalú kezdeményezésére létrejött testületek a tagállamok és a közösségi intézmények közötti összekötő szervként működnek, főként a Coreper tevékenysége által. Az idők folyamán, a Közösségi fellépésben érintett különféle igazgatási szervek képviseleti igényeinek függvényében, az állandó képviseletek szerkezete egyre összetettebbé vált, amely tükrözi az őket létrehozó államok különböző egységeit. Noha azonos feladatokat látnak el, és lényegében hasonló modellhez igazodnak, az állandó képviseletek szervezete és működése tagállamonként változik, azok jellemzői, gyakorlata és preferenciáik függvényében. Például az alkalmazott tisztviselők és szakértők száma és nemzeti hovatartozása az egyes nemzeti igazgatási szervek egymástól eltérő beavatkozási igényeinek függvénye.

83. Anélkül, hogy sokáig időznénk az állandó képviseletek keletkezésének, természetének és működési keretének kérdésénél, a jelen jogvita vonatkozásában elegendő annyit megállapítani, hogy a személyzeti szabályzat VII. melléklete 4. cikke (1) bekezdése a) pontja második francia bekezdésének második mondatában foglalt időszak figyelmen kívül hagyásáról rendelkező szabály alkalmazásában valamely állandó képviselet szolgálatában végzett tevékenységet – a nagykövetségeken végzett tevékenységhez hasonlóan –, e szervek jogi természetére tekintettel, azon állam részére végzett tevékenységnek kell tekinteni, melyhez e szervek tartoznak.

84. Ezt a megállapítást, amint azt fentebb jeleztem, nem vonja kétségbe a Bizottság, amely vitatja ugyanakkor, hogy a Sonja Hosman-Chevalier által az állandó képviselet keretében végzett tevékenységet az Osztrák Köztársaság „részére" végzett tevékenységnek kell tekinteni. A fellebbező álláspontja szerint különösen a megtámadott határozatban az Elsőfokú Bíróság az alperesnek az állandó képviselet szervezeti/működési keretébe való illeszkedésének tényéből kiindulva tisztán formális szempontot alkalmazott egy érdemi vizsgálattal szemben, amelynek az ítélkezési gyakorlat által az időszak figyelmen kívül hagyásáról rendelkező szabály alkalmazása feltételeként megkövetelt közvetlen jogi kapcsolat fennállásának kizárásához kellett volna vezetnie.

85. Nem osztom a Bizottság elemzését.

86. Emlékeztetek rá mindenekelőtt, hogy a fent bemutatottak fényében a Bizottság által hivatkozott közvetlen jogi kapcsolat megléte különféle tényezők összességéből vezethető

53 – Az időszak figyelmen kívül hagyásáról rendelkező szabály nagykövetségeken végzett tevékenység esetére történő alkalmazása tekintetében lásd a 201/88. sz., Atala-Palmerini kontra Bizottság ügyben 1989. október 10-én hozott ítéletet (EBHT 1988., 3109. o.) és a fent hivatkozott Nuñez kontra Bizottság ügyben hozott ítéletet. Lásd továbbá az Elsőfokú Bíróság fent hivatkozott Olesen kontra Bizottság ügyben hozott ítéletének 40. pontját.

le, amelyeket az adott tényállás függvényében, átfogó értékelés keretén belül kell meghatározni.

87. Másodsorban, ellentétben azon előfeltevéssel, amelyből a Bizottság kiindul, az időszak figyelmen kívül hagyásáról rendelkező szabály alkalmazása céljából nem szükséges, hogy a szóban forgó tevékenységet a tevékenység végzője és a kedvezményezett közötti, szerződésen vagy jogálláson alapuló jogi kapcsolat keretében végezzék.

88. Harmadsorban úgy vélem, hogy a megtámadott ítélet 36. pontjában meghatározott tényezők, különösen pedig az a körülmény, hogy Sonja Hosman-Chevalier az állandó képviselet szervezeti rendjébe tartozott, és jogállása az ezen képviseletre beosztott többi tisztviselőével azonos volt, teljes egészében alátámasztják azt az álláspontot, mely szerint az általa végzett szolgáltatások a személyzeti szabályzat VII. melléklete 4. cikke (1) bekezdése a) pontja második francia bekezdése második mondatának alkalmazása céljából az Osztrák Köztársaság részére végzett tevékenységnek tekinthetők.

89. Az a tény, hogy Sonja Hosman-Chevalier tevékenységét konkrétan nem állami, hanem az állandó képviseleten belül működő szervek részére végezte, egyáltalában nem veszít jelentőségéből a vizsgált rendelkezés alkalmazásában azon jogi kötelék, amely – amint az az Elsőfokú Bíróság által megerősítést nyert – az Osztrák Köztársaság és Sonja Hosman-Chevalier mint az adott tagállam állandó képviselete műszaki és adminisztratív állományának tagja között fennállt.[54] E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy egy állandó képviselet belső szervezete az ezt létrehozó tagállam mérlegelési jogköre alá tartozik. A tagállam feladata meghatározni az állandó képviselete részeként működő szervezeteket, valamint az e képviseleten jelen lévő különféle szervek által a közösségi intézményekkel kialakított kapcsolataik során előmozdítani kívánt közérdekeket.

90. Végezetül pedig egyetértek az Elsőfokú Bírósággal abban, hogy annak előírása, hogy a közösségi intézmények a jelen ügyhöz hasonló esetekben összetett vizsgálatot végezzenek egy tisztviselő által valamely állandó képviselet keretében végzett tevékenység természetének tárgyában, túlságosan és szükségtelenül megnehezítené a személyzeti szabályzat VII. melléklete 4. cikke (1) bekezdése a) pontja második francia bekezdése második mondatának alkalmazására vonatkozó feltételek fennállásának objektív és könnyen alkalmazható szempontok alapján történő mérlegelését.

91. Végezetül meg kell állapítani, hogy ellentétben azzal, amit a fellebbező állítása sugall,

54 – Álláspontom szerint ezen minőségben rejlik az alapvető különbség az alapügy felperese és a fent hivatkozott Nevin kontra Bizottság ügy felperese között, amelyre a Bizottság beadványaiban több ízben hivatkozik. Michael Nevin, noha azon intézmény irányítási és ellenőrzési jogkörének volt alávetve, amelynél dolgozott, formálisan sohasem képezte részét ezen utóbbi személyi állományának, és nem élvezte ezen intézmény tisztviselőjének jogállását a személyzeti szabályzat rendelkezései vagy a közösségi intézményeken belüli munkaviszonyt szabályozó egyéb rendelkezések értelmében.

az Elsőfokú Bíróság által alkalmazott megoldás egyáltalában nem ellentétes a vizsgált rendelkezés szabályozási céljával, amint az következik a fentiekben bemutatott megfontolásokból, akár úgy véljük, hogy e szabályozási cél főként annak hogy a rendelkezés által leírt helyzetben lévő jogalanyok „büntetésének" elkerülése, akár úgy, hogy e cél egyfajta, az államokat és nemzetközi szervezeteket illető kiváltságban keresendő.

92. A fenti megfontolások fényében azt javasolom tehát, hogy a Bíróság utasítsa el a fellebbezést.

VII – A költségekről

93. Az eljárási szabályzat 122. cikkének első bekezdése értelmében, ha a fellebbezés megalapozott, és a Bíróság maga hoz a jogvita kapcsán végleges határozatot, a Bíróság határoz a költségekről. Ugyanezen szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte.

94. Mivel azt javasolom, hogy a Bíróság utasítsa el a fellebbezést, a fellebbezési eljárásban ellenérdekű fél pedig kérte, hogy a Bíróság a Bizottságot marasztalja a költségekben, úgy vélem, a Bizottságot kell a költségek viselésére kötelezni.

VIII – Végkövetkeztetések

95. A fentiekre tekintettel azt javasolom, hogy a Bíróság a következőképpen határozzon:

„1) A Bíróság a fellebbezést elutasítja

2) A Bíróság az Európai Közösségek Bizottságát kötelezi a költségek viselésére."